PROGRAM
KÓŁKA TEATRALNEGO

DLA DZIECI PRZEDSZKOLNYCH

„ Ekoludki bawią się w teatr”

Opracowały:
mgr Agnieszka Babula
mgr Dorota Jankowska

"My nie jesteśmy aktorami, my tylko bawimy się w teatr"

WSTĘP

Zabawy w teatr wywierają duży wpływ na postawy moralne dzieci, wyostrzają zmysł obserwacji, kształtują osobowość i rozładowują nagromadzone emocje. Każde dziecko w wieku przedszkolnym pragnie sukcesu i uznania. Właśnie przedszkolne zajęcia teatralne stwarzają ku temu najlepsze warunki.

Tworzenie w przedszkolu mini spektaklów pomaga zrealizować zadania dydaktyczno - wychowawcze, służy uatrakcyjnieniu zajęć.

Dobra, radosna zabawa dzieci, w której można dostrzec przekazywane im wartości wychowania teatralnego może być źródłem satysfakcji tak dla dzieci, rodziców jak i nauczyciela.

W toku, pracy pedagogicznej w przedszkolu wyłonił się pomysł pracy opartej na edukacji teatralnej dzieci. Doświadczenia w przygotowywaniu dziecięcych przedstawień, teatrzyków, inscenizacji i różnego rodzaju występów utwierdzają nas w przekonaniu, iż teatr w przedszkolu to doskonała forma pracy. Pozwala on być dziecku aktorem, scenarzystą, choreografem, dekoratorem a nawet reżyserem. Mając na uwadze to, jak wiele walorów posiadają zabawy teatralne i fakt, iż sprawiają ogromną radość i przyjemność postanowiłyśmy opracować program pozwalający na szerokie wykorzystanie tej dziedziny sztuki w przedszkolu. Program autorski pozwoli na takie przybliżenie teatru, aby małe dzieci mogły poznać jego tajniki dokładniej.

Sądzimy, że realizacja tego programu przyczyni się również do pełniejszego zaangażowania rodziców w życie przedszkola i umożliwi prezentację zdolności dzieci w środowisku lokalnym.

Program przeznaczony jest do realizacji w konkretnych grupach wiekowych: 5 i 6 latków.

OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Rozbudzanie zainteresowania teatrem, odkrywania w sobie naturalnych predyspozycji i uzdolnień skłania dziecko do samodzielnej twórczości i działania. Dziecko przedszkolne wykazuje naturalną dla swojego wieku i etapu rozwoju potrzebę ekspresji twórczej. Po to, by dziecko mogło wyzwolić swój wewnętrzny świat i posługiwać się właściwymi mu sposobami ekspresji – gestem, mimiką, słowem mówionym, aktywnością plastyczną i muzyczną – trzeba uszanować jego spontaniczność, czuwać nad tym, aby uniknąć wszystkiego, co może pociągnąć za sobą zahamowanie tendencji ekspresyjnych. Zabawy w teatr wszechstronnie i intensywnie wpływają na rozwój dziecka w wieku przedszkolnym. Pobudzają wyobraźnię, ukazują dobro i zło. Dziecko wspaniale się bawi.

Praca w kółku teatralnym pozwala przywracać właściwą rangę językowi ojczystemu i krzewić kulturę żywego słowa. Zabawa w teatr służy precyzji mówienia, a jednocześnie eliminuje niektóre wady wymowy. Powierzenie małej roli dziecku z niewyraźną mową wpływa korzystnie na jego samopoczucie i status wśród rówieśników. Dziecko z niewyraźną mową pozbywa się kompleksów, czuje się ważne i akceptowane.

Zajęcia z zakresu edukacji teatralnej przeznaczone dla dzieci w wieku przedszkolnym powinny być prowadzone przede wszystkim metodą zabawy, która dostarcza dzieciom zadowolenia, wielu przeżyć, emocji i doświadczeń. Zadaniem nauczyciela jest wykorzystanie jej na zajęciach tak, aby była ona atrakcyjna, zaspokajała potrzeby wszystkich uczestników i rozwijała ich wszechstronnie. Plastyka, muzyka i teatr umożliwiają dzieciom wyrażanie swoich przeżyć, pozwalają przenieść się w krainę marzeń i fantazji. Sztuka wyzwala pozytywne emocje, uczy wrażliwości, wiary we własne siły, poczucia własnej wartości. Dzieci wyzbywają się strachu i wstydu, „otwierają się”, nawiązują bliskie kontakty z rówieśnikami i nauczycielami. Wychowankowie uczą się odpowiedzialności i tolerancji dla cudzych potknięć i błędów oraz koleżeństwa. Bycie aktorem

dowartościowuje dzieci, sprawia, że zaczynają wierzyć w siebie, zwłaszcza, że inni patrzą na nich z podziwem.

Zajęcia teatralne szczególnie korzystnie wpływają na dzieci nadpobudliwe ruchowo. Uczestnictwo w zabawie w teatr umożliwia im ekspansję ruchową w formie ćwiczeń ruchowych, naśladowczych, mimicznych. Zajęcia teatralne są również terapią dla dzieci, u których przejawia się nadpobudliwość w sferze emocjonalnej. Takie dzieci mają możliwość pozbywania się negatywnych emocji (gniew, złość, agresja, płacz, kłótliwość, skarżenie). Zabawy teatralne sprzyjają rozwojowi ruchowemu dzieci mniej ruchliwych i nieśmiałych.

Program kółka teatralnego przeznaczony jest do realizacji na zajęciach z dziećmi w wieku przedszkolnym. Program kładzie nacisk na aktywizowanie dzieci, inspirowanie do działań twórczych oraz wyzwalanie dziecięcej wyobraźni.

I. Obszar realizacji:

Programem będą objęte dzieci uczęszczające do Publicznego Przedszkola Nr 1 „Pod Topolą" w Kozienicach, które będą uczestniczyły w odpowiednio dobranych tematycznie zajęciach grupowych i indywidualnych oraz spotkaniach teatralnych organizowanych na terenie naszego przedszkola i naszego miasta.

Program teatralny powstał w oparciu o;

- rozmowy z dziećmi,
- własne doświadczenia i obserwacje nauczycieli,
- z potrzeb przedszkola.

II. Opracowanie programu.

Program został opracowany na bazie programu „Razem w przedszkolu". Program wychowania przedszkolnego. Autorstwa Jolanty Wieruckiej i Jolanty Andrzejewskiej. Program jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego zatwierdzonego przez MEN (Dz. U. Nr 4 poz. 17, Rozporządzenie MEN z dnia 15 stycznia 2009 r.)

III. Cele główne programu:

1. Wspomaganie i stymulowanie aktywności umysłowej dziecka ściśle powiązanej z mową.

2. Wspieranie twórczych działań dziecka w różnych dziedzinach aktywności – wychowanie przez sztukę – muzyka i śpiew, pląsy i taniec.

3. Kształtowanie i wzbogacanie osobowości dziecka w celu redukcji psychologicznych napięć i wyrównywania dysproporcji rozwojowych.

4. Umożliwienie kontaktu ze sztuką poprzez aktywne w niej uczestnictwo.

5. Wychowanie przez sztukę – dziecko widzem i aktorem.

IV. Cele szczegółowe:

1. Wyzwalanie aktywności ruchowej i pantomimicznej dzieci.

2. Dziecko zwraca się płynnie do rozmówcy, mówi poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnym i składniowym.

3. Zapoznanie z wybranymi dziełami i ich twórcami.

4. Rozwijanie umiejętności współdziałania w zespole.

5. Wzbogacenie i rozszerzenie wiedzy i słownictwa z zakresu edukacji teatralnej.

6. Odgrywa role w zabawach parateatralnych, posługując się mową, mimiką, gestem i ruchem.

7. Rozwijanie dziecięcej wrażliwości na żywe słowo i tekst.

8. Oswajanie ze sceną; odpowiednie zwrócenie do publiczności, dostosowanie tonu głosu do sytuacji.

9. Tworzenie sytuacji doskonalących pamięć, zdolność kojarzenia, umiejętność skupienia uwagi na rzeczach i osobach.

10. Kształcenie i wzbogacanie własnej pomysłowości i wyobraźni.

11. Śpiewanie piosenek z dziecięcego repertuaru, udział w tańcach i muzykowaniu.

V. Metody realizacji programu:

Metody:

- ❖ Słowna (ćwiczenia fonacyjne, oddechowe, rozmowa, słuchanie utworów literackich)
- ❖ Pokazowa (drama)
- ❖ Oglądowa (oglądanie inscenizacji teatralnych)
- ❖ Praktycznego działania (gry i zabawy teatralne; pantomima, zabawy z cieniami, pacynkami, zabawy rytmiczne, małe formy teatralne)

Formy pracy:

- ❖ Grupowa
- ❖ Zespołowa
- ❖ Indywidualna

VI. Współpraca z rodzicami:

- włączanie rodziców do wspólnego udziału w festiwalach, przedstawieniach teatralnych przygotowywanych przez dzieci,

- włączenie rodziców do pomocy w przygotowaniu scenografii, strojów dla dzieci oraz utrwalaniu tekstu.

VII. Treści programowe

Propozycje działań	Osiągnięcia i umiejętności dzieci
Zapoznanie dzieci z terminami związanymi z teatrem i ludźmi pracującymi w teatrze (scena, widownia, widz, kurtyna, aktor, narrator, rekwizyty, „żywa" scenografia, reżyser, scenarzysta);	Dziecko potrafi wymienić niektóre terminy związane z teatrem oraz ludźmi w nim pracujących.
Oglądanie krótkich przedstawień teatralnych w wykonaniu aktorów lub kukiełek.	Dziecko będzie wiedziało jak zachować się w teatrze oraz jak odbierać sztukę teatralną.
Słuchanie tekstów inscenizowanych za pomocą pacynek, kukiełek, lalek, sylwet oraz wierszy recytowanych przez nauczycielkę i opowiadań wygłaszanych lub czytanych przez nią, ilustrowanych serią obrazków.	Dziecko potrafi wysłuchać wierszy recytowanych przez nauczycielkę oraz właściwie odbiera ilustrowane i wygłaszane przez nią opowiadania.
Zorganizowanie, właściwe korzystanie i systematyczne wzbogacanie kącika teatralnego.	Dziecko będzie właściwie i chętnie korzystało z kącika teatralnego.
Prowadzenie ćwiczeń artykulacyjnych kształtujących mięśnie narządów mowy, ze szczególnym uwzględnieniem trudniejszych spółgłosek występujących w tekstach oraz ćwiczeń oddechowych i ćwiczeń przepony(dmuchanie na paski bibuły, na piórka, puszczanie baniek, wdech ustami i powolny wydech nosem z jednoczesnym zwracaniem uwagi na unoszenie przepony podczas wdechu, ćwiczenia warg i języka: parskanie, „kląskanie", „liczenie zębów" itp. powtarzanie wierszyków z trudnymi wyrazami np: „Król Karol kupił królowej Karolinie korale koloru kolorowego".	Dziecko chętne będzie brało udział w ćwiczeniach dykcyjnych i artykulacyjnych służących modelowaniu jego głosu oraz prawidłowo oddychało podczas śpiewania piosenek, recytowania wierszy i swobodnych wypowiedzi.
Wykonanie kukiełek, rekwizytów i dekoracji z różnych materiałów.	Dziecko będzie wykonywało kukiełki, pacynki i dekoracje z różnych materiałów.
Samodzielne tworzenie zabaw twórczych w oparciu o znany tekst	Dziecko będzie chętnie tworzyć własne historie i bawić się w teatr oraz samodzielnie dobierać do tego

lub wymyślony oraz improwizowanie scenek z życia codziennego z wykorzystaniem elementów dramy (np:, „Kto sprytniejszy”, „Części maszyny”, „Tańce kraba i żyrafy”, „Siostro Aniu, moja siostro Aniu” itp.) teatru cieni oraz pantomimy („Zatrzymany film”, „Dźwięczne obrazy”, „Cztery postacie”, „Magiczny kufer”). Próby zabawy w teatr z wykorzystaniem rekwizytów (inscenizacje wierszy J. Brzechwy, oraz wymyślonych przez dzieci sytuacji).	rekwizyty i strój.
Prezentacja dorobku artystycznego dzieci w organizowanych przeglądach oraz dla środowiska lokalnego.	Dziecko będzie potrafiło zaprezentować swój dorobek artystyczny w organizowanych przeglądach i w konkursach.

VIII. Ewaluacja

Prowadząc „Kółko teatralne” pozwolimy dzieciom rozwijać naturalną potrzebę aktywności, zaspokajamy ciekawość, dajemy możliwość doświadczyć innej formy integracji i współpracy w grupie. Myślimy, że otwartość na świat, nieustanne tworzenie i poszukiwanie nowych doświadczeń u naszych dzieci zapadnie im głęboko w pamięci i uczuciach. Należy pamiętać, aby nie tłumić inicjatywy dziecka, zmuszać do schematów, ale trzeba pozwolić mu myśleć, tworzyć, mieć oryginalne pomysły, nie żądać tego, czego dokonać nie potrafi.

Wtedy zabawa w teatr sprawi dzieciom wiele radości, stanie się przyjemnością, a przez to przyniesie zaplanowane efekty. Czego życzymy nam i naszym dzieciom.

Ewaluacji będzie podlegać:

atrakcyjność programu dla dzieci,

użyteczność – czego nauczyły dzieci zajęcia teatralne,

strategia – czy stosowane metody są skuteczne,

Zostaną zastosowane różnorodne formy ewaluacyjne.

Narzędziami zbierania informacji będą:

anonimowa ankiety dla rodziców,

wywiady – zbieranie opinii dzieci,

obserwacje.

Ankieta

Szanowna Pani! Szanowny Panie!

Proszę uprzejmie o wzięcie udziału w naszym badaniu i wypełnieniu ankiety pt. Opinia Rodziców o pracy kółka teatralnego.
Celem tego badania jest poznanie opinii Rodziców o działalności kółka teatralnego, a także poznanie oczekiwań Rodziców wobec prowadzącej kółko zainteresowań.

Pragnę zapewnić, że przeprowadzone przez nas badania są anonimowe i mają na celu wyjście naprzeciw oczekiwaniom Rodziców i dzieci.
Odpowiadając na pytania, należy spośród podanych odpowiedzi wybrać odpowiedź(i) zgodną(e) z osobistymi poglądami i zaznaczyć - x - lub wpisać treść odpowiedzi we właściwym miejscu.
Serdecznie dziękuję za uważne i szczere wypełnienie ankiety. Dziękuję.

1. Czy Pani(a) dziecko uczęszczając na kółko teatralne było zadowolone?
Zdecydowanie tak,
raczej tak,
raczej nie,
zdecydowanie nie.

2. Czy Pani(a) zdaniem udział w zajęciach kółka teatralnego przyniósł korzyści dla Pani(a) dziecka? /Jeśli tak to, w czym i jak się one przejawiają/

3. Czy często ma Pan(i) okazję oglądać występy własnego dziecka w przedstawieniach teatralnych w ramach pracy kółka teatralnego?
Tak,
Nie.

4. Co Pani(a)zdaniem należałoby poprawić w pracy kółka teatralnego? /Proszę podać propozycje/

5. Jak Pan(i) ocenia pracę nauczycielki prowadzącej kółko teatralne? /Oceń wg skali ocen
1-5/

6. Prosimy o wypowiedź, czego Pan(i) oczekuje od nauczycielki prowadzącej kółko teatralne w przyszłym roku szkolnym?

7. Czy Pan(i) jest zadowolony(a), że Pana(i) dziecko uczęszcza na kółko teatralne?
zdecydowanie tak,
raczej tak,
raczej nie,
zdecydowanie nie.

Wywiad z dzieckiem

1. Czy lubisz przebierać się i grać inne postacie?
2. Czy lubisz brać udział w zabawach teatralnych?
3. Czy lubisz, bawić się pacynkami?

IX. Literatura:

- Baluch A.: Baj(ń)kowe światy: widowisko, zabawa, lektura. Kraków: Wyd. Eduk., 2000.
- Megrier D. : Zabawy teatralne w przedszkolu. Warszawa: Wyd. Cyklady 2000.
- E. Olinkiewicz, E. Repsch: Warsztaty edukacji twórczej. Wydawnictwo Europa, Warszawa 2000.

- B. Bronkiewicz: Warsztaty edukacji twórczej. Wydawnictwo Europa, Warszawa 2000.
- Zróbmy teatrzyk lalkowy. A. Misiurska: WSiP, Warszawa 1991;
- Jolanta U. Ciarkowska, M. Sienkiewicz, A. Wilczewski: Baśniowy świat na scenie. Wydawnictwo Innowacje", Goleszów 2000;
- L. Bajkowska: Teatr marzeń. Prószyński i S-ka, Warszawa 1998.
- Bawimy się w teatr / Juśko D. / Wychowanie w Przedszkolu. - 1997, nr 6,
- Edukacja teatralna w przedszkolu / Narożnik M., Usielska-Ptaszek H. // Wychowanie w Przedszkolu. - 1992, nr 8
- O edukacji teatralnej w przedszkolu / Borowkin S. / Wychowanie w Przedszkolu. - 1992, nr 1,
- Przedstawienie - radość dla dzieci i rodziców / Boryszewska G. // Wychowanie w Przedszkolu. - 1990, nr 7, s. 377-380
- Przedszkolne teatrzyki / Stójkowa E. // Wychowanie w Przedszkolu. - 1998, nr 9, s. 729-730
- Teatr i zabawa / Siemińska A. // Wychowanie w Przedszkolu. - 1989, nr 10, s. 610-613
- Zabawy w teatr : mały teatrzyk / Renz-Ostrówka // Wychowanie w Przedszkolu. - 1997, nr 7, s. 428-430
- Zabawy w teatr : wesołe zabawy z wiatrem / Polcyn K. // Wychowanie w Przedszkolu. - 1997, nr 7, s. 426-428